

zák. Ono rozhodnutí ze dne 30. října 1923, vydané mezi jinými osobami, jest pro tento spor nezávazné, což nejlépe patrné z toho, že ani nejvyšší správní soud není vázán svým názorem v jedné věci projeveným pro všechny budoucí podobné případy; kdyby došlo ke změně jeho názoru, mohlo by se zase tvrditi, že všechna dosud zvrácená rozhodnutí nižších stolic mají býti opět obnovena; pokud by původní zvrácení stalo se pořadem práva, bylo by se ještě vypořádati s předpisem §u 411 c. ř. s. Jinak ovšem by se měla věc, kdyby úřad ve vlastní věci žalujícího spolku stanovil výpočet nižší částkou, než jakou spolek jménem pojistného odvedl. Za stavu věci není žaloba opřena o § 1431 obč. zák. v zákoně odůvodněna a bylo ji nadobro zamítnouti a nikoli pro tentokrát, jak činí odvolací soud.

Čís. 6105.

Při prodeji akcií přichází v úvahu jedině jich cena prodejní (kursovní), nikoliv cena jmenovitá a není omyl v této ceně na závadu platnému ujednání kupní smlouvy.

(Rozh. ze dne 8. června 1926, Rv I 569/26.)

Žaloba o zaplacení 6.000 Kč byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Zjištěno je, že žalobce koupil od žalovaného 2000 akcií firmy Oesterreichische Web- und Wirkwarenindustrie A. G. ve Vídni po 3 Kč, úhrnem za 6.000 Kč, že kupní cenu, jejíž navrácení žádá, zaplatil, že zatím obdržel dva bony, z nichž každý zněl na 1000 akcií, že žalovaný udal, že nominální cena akcií je 4.000 Kr a že vskutku byla jen 200 Kr, a konečně, že akcie v době prodeje nebyly bezcenné, jak tvrdil na opodstatnění své žaloby žalobce, nýbrž že měly cenu 5.000 — 10.000 Kr, to jest 2 Kč 50 h až 5 Kč za kus, a že tak bylo s nimi obchodováno. Z toho plyne především, že pro nárok ze správy nedostávalo by se základního předpokladu, t. j. porušení rovnováhy vzájemného plnění, nehledíc k tomu, že by nešlo o vadu překážející řádnému užívání, byť by byla neodstranitelnou, což jest podmínkou nároku redhibičního (§ 932 obč. zák.). Námitku zkrácení přes polovici samo dovolání již opustilo, a námitka, že žalobci dodána byla věc jiná (aliud), nebyla v prvé stolici vznesena (§ 482 prvý odstavec a § 513 c. ř. s.). Pokud však jde o to, že žalobce byl žalovaným ohledně nominální ceny akcií uveden v omyl, a o další námitku s tím související, že nedošlo k platné smlouvě pro nedostatek srovnalé vůle stran, souhlasí dovolací soud plně s nižšími soudy, že omyl netýkal se hlavní věci, pokud se týče podstatné její vlastnosti, to jest ceny nebo předmětu kupu (§ 1053 obč. zák.), při čemž jako cena, pokud nebylo nic jiného ujednáno, v úvahu přichází jen cena řádná, obecná (§§ 304—306, 934 obč. zák.), při akciích tedy cena prodejní (kursovní), a nikoliv cena nominální, která s cenou kur-

sovní nemá ničeho společného a pro tuto skutečnou (pravou, obecnou) cenu akcií, tvořící se prostě dle nabídky a poptávky, jest naprosto bezvýznamnou. Z toho plyne, že žalobcův omyl ohledně nominální ceny koupených akcií, byť byl vyvolán žalovaným, nebránil platnému sjednání smlouvy a že žalobce, zaplativ ujednanou kupní cenu 6.000 Kč, zaplatil jenom svůj dluh a nemůže žádati zaplacený peníz zpět z důvodu, že omylem zaplatil, co dlužen nebyl (§ 1431 obč. zák.). Žalobce ovšem tvrdil, že právě touto udanou nominální cenou se dal pohnouti k uzavření kupu. Než nižší soudové právem vytkli, že takové pohnutky na platnost úplatných smluv nemají vlivu, leč by strany pohnutku nebo konečný účel svolení byly výslovně, to jest způsobem každou pochybnost vylučujícím, učinily podmínkou smlouvy, v kterémžto případě by k ní hleděti bylo jako k některé jiné podmínce (§ 901 obč. zák.). Než žalobce ani netvrdil okolností, z nichž by bylo nepochybně zřejmo, že by akcie přes jejich skutečný kurs 5.000—10.000 Kr nebyl koupil, kdyby jejich pravou nominální hodnotu byl znal, a sotva byl by se pro tento omyl domáhal vrácení kupní ceny z důvodu neplatnosti smlouvy, kdyby zakoupené akcie dodatečně nebyly se staly bezcennými, nýbrž byly v kursu náležitě stouply. Nezdařená spekulace arci nečiní neplatnou smlouvu jinak platně dojednanou.

Čís. 6106.

Vzhledem k čl. I čís. 4 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. nelze povolití na pozemky, nabyté podle zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., exekuci vnučenou dražbou bez svolení Státního pozemkového úřadu. Zákaz netýká se pozemků jiných, třebaš byly s oněmi zapsány v téže vložce.

(Rozh. ze dne 8. června 1926, R II 167/26.)

Do usnesení prvního soudu, jímž byla povolena vnučená dražba polovice pozemků zapsaných ve vložce čís. 56, stěžoval si Státní pozemkový úřad, ježto vnučená dražba byla povolena bez jeho souhlasu, ačkoliv na nemovitosti bylo poznamenáno omezení vlastnického práva co do pozemkových částic 41, 42/1, zapsaných ještě s jinými pozemky ve vložce čís. 56 ve smyslu §u 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. (novela k zákonu o zajištění půdy drobným pachtýřům čís. 318/1919). R e k u r s n í s o u d zrušil exekuční návrh. D ů v o d y: Stížnost jest odůvodněna. Dle čl. I čís. 4 zákona čís. 311/1920 nesmí nabyvatel uvedené tam pozemky před uplynutím 10 let zciziti beze svolení Státního pozemkového úřadu. Že tento zákaz týká se nejen zcizení z volné ruky, nýbrž také zcizení vnučenou dražbou, vysvítá z účelu této výhrady a jest praxí, jakož zvláště i nejvyšším soudem uznáváno. Účelem této výhrady jest, by Státní pozemkový úřad, uděluje souhlas nebo jej odmítaje, mohl chrániti veřejné zájmy, které mu chrániti uložil zákon o pozemkové reformě. Cílem těchto zákonů jest, by zabraná půda dostala se do vlastnictví pouze osobám určitě kvalifikovaným, a dalším cílem jest, by tato půda byla jim zachována, zejména